

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/85/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221203745
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7221203745.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. S. E., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom v T. na Q. XX, zastúpenej JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou advokátskej kancelárie so sídlom v Bratislave na Klincovej 35 a Ing. C. E., nar. XX.X.XXXX, bytom v Č. na A. X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Tomáš Herman, so sídlom v Košiciach na Kmeťovej 13, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo dňa 18.5.2021 č.k. 17P/49/2021-32 takto

rozhodol:

Mení uznesenie v napadnutom výroku II. tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze matky vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky bez jeho súhlasu zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vo výroku I. návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku zamietol a vo výroku II. zakázal matke vycestovať s mal. T. S. E., nar. X.XX.XXXX, mimo územia Slovenskej republiky bez súhlasu otca, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. V odôvodnení uviedol, že otec maloletej doručil dňa 28.4.2021 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu vo veci samej, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom uviedol, že matka spolu s dieťaťom odišla zo spoločnej domácnosti v apríli 2021, kedy sa odsťahovala k novej známosti, študentovi medicíny pôvodom z Izraela. Na spoločnom stretnutí mu mal nový partner matky uviesť, že si nepraje, aby matku s dcérou kontaktoval, aby ich nechal na pokoji, že pôjdu najprv na dovolenku a potom aj žiť do Izraela. Otec s týmto vyjadril nesúhlas. Matka sa k nemu nechce vrátiť, odmieta s ním komunikovať, vyjadrila sa, že s dcérou pôjdu do Izraela. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine v správe z 10.5.2021 uviedol, že otec mu počas telefonického rozhovoru oznámil, že návrh podal z dôvodu, že od odchodu matky bola komunikácia medzi nimi spočiatku dobrá, neskôr mu však neodpisovala na správy hneď a raz došlo k situácii, kedy sa jej nevedel dovolať a nenašiel ich ani v mieste bydliska. Od podania návrhu sa však komunikácia medzi nimi zlepšila, s dieťaťom je v pravidelnom, takmer dennom kontakte. V súvislosti so skutočnosťou, že partner matky je inej národnosti, má dôvodnú obavu, aby nedošlo k odsťahovaniu sa matky s maloletou do zahraničia. Kolízny opatrovník prešetril pomery aj u matky, ktorá potvrdila, že spolu s maloletou býva na Q. ul. v T. v štvorizbovom byte, ktorý vlastní jej priateľ. Partner matky kolíznemu opatrovníkovi uviedol, že voči otcovi maloletej nemá žiadne výhrady, ponúkol mu možnosť prísť za dcérou aj do jeho bytu. Uviedol, že v Izraeli má svoju firmu, na Slovensku z dôvodu štúdia plánuje zostať ešte jeden rok. Kolízny opatrovník v rámci sociálneho poradenstva poučil matku o potrebe súhlasu druhého rodiča pri vycestovaní dieťaťa mimo územia SR. Matka otca hodnotí ako dobrého, s dcérou má pekný vzťah, na stretnutia s ním sa teší. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca je v časti uloženia zákazu matke vycestovať s

maloletou mimo územia SR bez súhlasu otca dôvodný, pretože záujem dieťaťa prevážil nad spoľahlivou identifikáciou existencie dôvodnej obavy z toho, že matka skutočne plánuje odcestovať do Izraela a s dieťaťom tam zotrvať. Má za to, že záujem dieťaťa v prípade absencie bezodkladnej úpravy by bol ohrozený alebo narušený, pričom pokiaľ existuje čo i len podozrenie o tom, že rodič plánuje vyšahovať maloleté dieťa do cudziny bez súhlasu druhého rodiča, a o tejto podstatnej otázke nebolo rozhodnuté súdom, je daná potreba nariadenia neodkladného opatrenia. Konajúci súd konštatoval, že nariadením neodkladného opatrenia sa nezamedzuje matke vycestovať do zahraničia, zakazuje sa jej vycestovať do zahraničia s dieťaťom bez súhlasu otca, a to dočasne do rozhodnutia vo veci samej.

3. Proti výroku II uznesenia podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a navrhla, aby odvolací súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze jej vycestovania s maloletou do zahraničia bez jeho súhlasu zamietol. Poukázala na to, že v návrhu otec uviedol viaceré zavádzajúce informácie, na základe ktorých konajúci súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznila, že po tom, čo opustila spoločnú domácnosť, sa spoločne s partnerom následne stretli s otcom dieťaťa v partnerovom byte. Stretnutia sa zúčastnil aj ich spoločný známy, prebehlo v pokojnej atmosfére, bez nedorozumení. Spolu s partnerom vyjadrili svoju predstavu o ich vzájomnom fungovaní. O niekoľko dní sa tam opätovne stretli a rozprávali sa o vzájomných vzťahoch. Partner matky povedal otcovi, že podporuje jeho vzťah s dcérou, ako prejav úprimnosti jeho záujmu o udržiavanie priateľských vzťahov mu ponúkol kľúče od svojho bytu s tým, že ak bude chcieť, môže tráviť čas s dcérou kedykoľvek aj tam, avšak otec to odmietol. Nie je pravdou, že by jej partner otca vyzýval k ukončeniu stretávania sa s dcérou, ako aj to, že by sa mu zdôveril o svojich plánoch odsťahovať sa s ňou a maloletou do Izraela. Konštatovala, že zatiaľ čo ona rešpektuje otca ako nevyhnutnú súčasť života maloletej a snaží sa mu vychádzať v ústrety, toto nemožno povedať o jeho osobe. V prípade, keď chce ísť s partnerom niekam na výlet a chce si so sebou vziať aj dcéru, otec sa k tomu stavia negatívne napriek tomu, že ho informuje v časovom predstihu niekoľkých dní až týždňov. Naopak, ak mu navrhne, aby si dcéru vzal k sebe a postaral sa o ňu po nevyhnutnú dobu, keď si potrebuje vybaviť napr. návštevu u lekára, odmietne tak urobiť z dôvodu jeho pracovnej vyťaženia. Otcovo správanie je podľa nej plné prejavov závidosti a dcéru využíva ako nástroj na jej kontrolu a manipuláciu. Je presvedčená, že je potrebné rozlišovať medzi trvalým a dočasným vycestovaním, pričom v prípade dovolenky ide o tzv. bežnú vec, kedy na vycestovanie súdom nariadený súhlas druhého rodiča nepotrebuje. Napriek tomu jej vzniknutá situácia zabraňuje ísť s maloletou za hranice aj na krátky čas na jednodňový výlet, prípadne víkend. Zdôraznila, že nikdy sa nevyjadrila, že by chcela opustiť Slovenskú republiku s cieľom usadiť sa natrvalo v zahraničí. Jej partner je občanom štátu Izrael, avšak na Slovensku je študentom vysokoškolského štúdia v odbore všeobecného lekárstva, pričom je na území SR zároveň vlastníkom nehnuteľnosti značnej hodnoty a vykonáva tu aj podnikateľskú činnosť. Pri posudzovaní možného rizika vycestovania s úmyslom dlhodobého zotrvania je potrebné vziať do úvahy aj sociálne a ekonomické väzby, ktoré s partnerom na Slovensku majú. S partnerom síce plánujú v budúcnosti návštevu jeho rodiny v Izraeli, avšak v časovom trvaní maximálne dvoch až troch týždňov, čo považuje pre budovanie ich plnohodnotného vzťahu za potrebné. Obmedziť jej právo cestovať so svojím dieťaťom iba na základe strohého konštatovania, že jej partner je občanom cudzieho štátu, považuje za nepripustné. Nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia zasahuje do jej základných ľudských práv na slobodu pohybu a znemožňuje jej viesť plnohodnotný život.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol potvrdiť uznesenie v napadnutom výroku, nakoľko ho považuje za vecne správne a náležité odôvodnené. Poukázal na to, že matka pozná svojho súčasného partnera, ktorý nie je občanom členského štátu EÚ, iba niekoľko mesiacov a vycestovanie do krajiny, ktorá nie je členským štátom EÚ, predstavuje reálne hroziace riziko, že sa nebude môcť s dieťaťom vrátiť na územie SR. O maloletú sa vie počas vycestovania matky náležite postarať on. Matka vôbec nepozná rodinné pomery jej súčasného partnera, nikdy jeho rodinu nestretla a rodinné pomery jej partnera neboli prešetrované. Ide o úplne odlišné kultúrne prostredie a prípadné konanie o návrat maloletej by bolo značne komplikované, ak nie nemožné. Podotkol, že v budúcnosti nevyklučuje udelenie súhlasu na vycestovanie maloletej (po zistení pomerov na strane partnera matky v domovskej krajine a po dôkladnom spoznaní partnera matky maloletej z jej strany), v súčasnosti však reálne riziká prevyšujú najlepšie záujmy maloletej. Jeho obavy sú umocňované aj nátlakom zo strany partnera matky, ktorý komunikuje výlučne s ním a ktorý mu oznámil, že ak súhlas s vycestovaním neudelí, maloletú už nikdy neuvidí.

5. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. nebolo odvolaním napadnuté, nadobudlo právoplatnosť, preto tento výrok nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP a dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože otec neosvedčil naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov vyžadujúcej si okamžitý zásah súdu nariadením neodkladného opatrenia v súlade s jeho návrhom. Pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia totiž musí byť navrhovateľom hodnoverne osvedčená dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj existencia skutočností odôvodňujúcich potrebu bezodkladnej úpravy pomerov alebo obavy, že exekúcia bude ohrozená. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že rozhodovanie o neodkladnom opatrení je konaním o dočasnom opatrení, ktorého zmyslom a účelom je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná a ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom, prípadne inými účastníkmi konania. V tejto súvislosti je potrebné poukázať tiež na ust. § 326 ods. 1 CSP, ktoré vyžaduje, aby navrhovateľ v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opísal rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy, že exekúcia bude ohrozená tak, aby súd mohol vyhodnotiť, či je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z objektívneho hľadiska presvedčivý a či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorým je nariadenie neodkladného opatrenia v konkrétnom prípade podmienené. Vzhľadom na rýchlosť konania o neodkladnom opatrení vyžadovanú procesnými predpismi (CSP a CMP) nemôže byť aktivita navrhovateľa nahadzovaná ani v rámci vyšetrovacej zásady, ktorá ovláda mimosporové konania, aktivitou súdu.

11. Odvolací súd z obsahu preskúmaného spisu zistil, že otec svoj návrh podal 28.4.2021, tesne po tom, čo sa matka s maloletou odsťahovala zo spoločnej domácnosti. Hlavným dôvodom, pre ktorý žiada o nariadenie neodkladného opatrenia o uložení zákazu bez jeho súhlasu vycestovať s maloletým dieťaťom mimo územia SR, je jeho obava z toho, že matka, ktorá má od apríla 2021 vzťah s izraelským občanom, plánuje s maloletou vycestovať do Izraela, najskôr na dovolenku, neskôr tam majú ostať žiť, pričom vzhľadom na to, že nejde o členský štát EÚ, bude prípadný návrat maloletej na Slovensko komplikovaný, až nemožný. Podľa otca partner matky mu mal uviesť, že si nepraje, aby matku a dcéru kontaktoval, rovnako matka s ním mala odmietaa komunikovať a a raz došlo k situácii, kedy sa jej nevedel dovolať a nenašiel ich ani v mieste bydliska. Partner matky mu mal oznámiť, že ak súhlas s vycestovaním neudelí, maloletú už nikdy neuvidí. Zo správy kolízneho opatrovníka však vyplýva, že rodičia spolu normálne komunikujú, otec je s dieťaťom v pravidelnom kontakte, matka rešpektuje otca v živote maloletej, pričom dôrazne poprela, že by ho jej partner vyzýval k ukončeniu stretávania sa s dcérou, ako aj to, že by sa mu zdôveril o svojich plánoch odsťahovať sa s ňou a maloletou do Izraela. Rovnako ona sa nikdy sa nevyjadřila, že by chcela opustiť Slovensko a natrvalo žiť v zahraničí. Ak do zahraničia s dcérou chce vycestovať, je to len na výlet, prípadne dovolenku v trvaní maximálne dvoch až troch týždňov, avšak aj k tomu sa otec stavia negatívne.

12. Z vyššie uvedeného vyplýva, že otec ničím neosvedčil naliehavosť potreby zakázať matke s dieťaťom vycestovať do zahraničia a podmieniť vycestovanie jeho súhlasom, pričom pre takýto postup neexistuje

žiadny právny základ. Je totiž zrejmé, že matka sa do zahraničia natrvalo vysťahovať neplánuje, preto nie je žiaden relevantný dôvod na to, aby o jej prípadnom vycestovaní rozhodoval súd. V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať medzi bežným, dočasným vycestovaním do cudziny, resp. dovolenkou, kedy sa súhlas druhého rodiča nevyžaduje, a trvalým vysťahovaním do cudziny, ktoré v prípade, ak s tým druhý rodič nesúhlasí, zakladá dôvod na postup podľa § 35 Zákona o rodine, t.j. v konaní o podstatných záležitostiach, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť. Z preskúmaného spisu je však zrejmé, že návrh otca je založený len na jeho subjektívnom pocity a strachu z toho, že matka sa s dieťaťom vysťahuje do zahraničia, prípadne sa zo zahraničia nebudú môcť vrátiť, ktorý však nebol ničím preukázaný, ani len osvedčený. Návrh otca je z objektívneho hľadiska nepresvedčivý, pričom reálne neosvedčil ani jednu skutočnosť v ňom uvádzanú, ktorá by zakladala dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nepochybné, že matkin partner dlhodobo žije na Slovensku, kde vlastní nehnuteľnosť, študuje posledný ročník medicíny, čiže neexistuje žiadna reálna hrozba, že by malo dôjsť k neoprávnenému vysťahovaniu maloletej T. S. do cudziny. Na záver odvolací súd dodáva, že v prípade, ak by k tomu skutočne v budúcnosti došlo, otec má možnosť domáhať sa návratu maloletého dieťaťa v konaní o návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu. V tejto súvislosti, aj napriek tomu, že zo spisu nevyplýva a nebola osvedčená ani len úvaha matky odsťahovať sa s dieťaťom do cudziny, je potrebné dať do pozornosti matke, že aj v prípade, ak by jej dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti, na vysťahovanie dieťaťa do cudziny je nevyhnutný súhlas otca eventuálne nahradený súdom (§ 35 Zákona o rodine), ktorý musí byť udelený ešte pred vysťahovaním. V opačnom prípade by išlo o neoprávnené premiestnenie dieťaťa, tzv. únos dieťaťa, ktoré je v niektorých krajinách sankcionované aj v trestnoprávnej rovine.

13. Vzhľadom k tomu, že neodkladným opatrením je potrebné upravovať len tie pomery, kde existuje ich reálne ohrozenie, pričom otec uvedené ničím neosvedčil, odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zákaze matky vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky bez súhlasu otca podľa § 388 CSP tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pretože z obsahu spisu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov.

14. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).